

Před krutým světem unikám k hudbě a poezii

Učitelka Eva Vinterová svou životní cestu zná a nikdo ji nezviklá

„Možná budím dojem, že jsem cvok a blázen. V současném krutém světě neumím žít, možná proto unikám ke knížkám, básničkám, muzice. Kulturou žiju a už z ní i blbnu,“ říká Eva Vinterová (57) z Postoloprť, učitelka základní umělecké školy, která letos přivedla své děti k postupu do celostátního kola soutěžní přehlídky literárně-dramatického oboru ZUŠ z celé ČR.

Děti z jejího oboru si úspěšně vedly nejprve v okresním a pak i v krajském kole, kde obsadily první místo s postupem. Republikové klání bude na začátku června v Hradci Králové. Dobře soutěžili i recitátoři. „Takový úspěch moc těší. Jsme malé městečko a jsme i zvláštní ZUŠ-ka, protože musíme vzít všechny děti, které se přihlásí a které možná i někdy přemlouváme, aby vůbec chodily,“ usmála se Eva Vinterová.

V Postoloprtech, kde se narodila, působí v kultuře řadu let. „V 70. letech se začínala stavět elektrárna a ve městě vznikaly první paneláky. Zřizovalo se střediskové kulturní zařízení. V roce 1977 přišli za mnou jako za členkou někdejší Osvětové besedy, abych kulturní zařízení vedla. Měla jsem jenom tužku a papír – v březnu to začalo a na podzim už jsem měla dvanáct kroužků,“ vzpomíná Eva Vinterová.

V Postoloprtech tak začal divadelní, estrádní, rozhlasový, recitační, fotografický a další umělecké kroužky pro děti. Paní učitelka měla děti co naučit. „Od malinka jsem byla kulturní činitel. Léta jsem hrála s kapelou a zpívala. Už od školních let jsem se účastnila různých recitačních

zervatoř, avšak rodiče pracovali v zemědělství. Podle rozhodnutí úřadů a JZD jsem jako úspěšná žákyně musela povinně studovat zemědělství,“ ohlíží se do minulosti. Ale i tam se našel prostor pro kulturu. „Za střední ekonomickou školu jsem jezdila zpívat a recitovat,“ říká žena, která ve studentských letech měla přezdívku Lefína. „Měla jsem starší rodiče a starala jsem se o ně. Ni-

kdy jsem neodešla z Postoloprť,“ uvedla. Vystudovala nakonec Filosofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Jednadvacet let ředitelovala kulturnímu zařízení v Postoloprtech, nyní učí na základní škole a ZUŠ Postoloprť.

Radu let se věnuje dětem z města a snaží se v nich podpořit umělecký cit a nadání. „Ze všech postupů a úspěchů v soutěžích mám velikou radost, je to pro naše malé město malý zázrak. Ty děti jsou zlaté. Když vycítím, že někdo v sobě něco má, dostanu to z něj. Pokud takové děti ještě jsou, nechodí jen po městě sprehrávácem na uších, stojí za to zatnout zuby a táhnout to dál,“ je si jistá.

A co je pro odborníky Evu Vinterovou umělecký zážitek? Jak ho pozná? „To poznáte okamžitě. Kdo má cit pro umění, vycítí to hned – něco vás chytí za srdíčko, udělá to ťuk, buch! – a já ztuhnou a vím, že to je ono. Stačí procítěná pasáž v hudbě, textu, knížce nebo filmu. Musí to mít nějakou myšlenku, kterou hned vytušíte. A moje krédo je – když ji pochopím já, snažím se ji předat, aby ji pochopili ostatní. Nemusím vychovat profesionály, ale chci z dětí učinit lidi, kteří budou citliví k umění, lidi s dobrým vkusem, co si přečtou knížku, půjdou rádi do divadla,“ říká sympatická žena, která v Postoloprtech přivedla k uměleckému vnímání stovky dětí.

Alla Balkovska

FOTO ALLA BALKOVSKA

„Máme malou liheň talentů? Ale pořád je za tím veliká dřina,“ tvrdí Eva Vinterová o žácích literárně-dramatického oboru.

Muzejní noc letos poprvé i v Žatci!

Návštěvníci se dozví, jak osvědčeně postupovati proti vampýrům a vlkodlakům

ŽATEC (red) - Třetí ročník celostátního Festivalu muzejních nocí se letos poprvé týká i Regionálního muzea v Žatci.

Pod názvem Všichni dobří duchové bude tento pátek 1. června ve 20 hodin v Křížové vile odstartována soutěž v hádání čtyř historických osobností. Následovat budou noční prohlídky obou muzejních budov a ve 22 hodin vernisáž výstavy „Co květiny šeptají“.

Pro ty, kteří se rádi bojí, je od

REPRODUKCE PETR HOLODŇÁK

Středověká rytina s výjevem „Tance smrti“.

půl jedenácté připravena v hlavní budově muzea v Husově ulici přednáška Mgr. Pavlína Maškové „Vampíři nebo popravení?“ Pracovnice Ústavu pro pravěk filozofické fakulty Karlovy univerzity přiblíží archeologické doklady tzv. vampyrisma a objasní, jak se dříve lidé proti „nebezpečným mrtvým“ bránili. Mezi ně patřili zejména revenanti, vampýři, mory a vlkodlaci. Baudelka pohovoří o nejznámějším českém pohřebišti vampýrů v Čelákovících, které ovšem nově vysvětluje jako pohřebiště popravenců. Naváže informacemi o nově se rozvíjejícím oboru – arche-

ologii popravišť, který se zabývá vzhledem a umístěním popravních míst, zejména šibenic, průběhem popravy i tím, co se s lidskými ostatky dělo po vykonané exekuci. K nedávno prozkoumaným lokalitám patří šibenice v Bečově nad Teplou (opatřená dnes pro návštěvníky i naučnou stezkou) a popravní místo ve Vodňanech.

“Přesně o půlnoci, kterou oznámí bití nově zrestaurovaného hodinového stroje, se v muzeu zjeví duch legendárního žateckého ponocného Boreše, který akci ukončí a odprovodí návštěvníky z budovy. Ti, kteří si přinesou svíčku či lampion, si budou moci zapálit z jeho lucerny světýlko na cestu k domovu,“ vábí své oběti Dr. Petr Holodňák, spolumorganizátor akce.

Nevedední přednáška se uskuteční na muzejní za-

hradě, v případě špatného počasí však je kapacita přednáškového sálu omezena na 70 míst.

REPRODUKCE PETR HOLODŇÁK

Šibenice se zděnou podezdívkou a dřevěnými sloupy s háky na rytině ze 16. století.

Pobláznila letošní zima ptáky?

Loni jsme již od listopadu prožívali nebyvale vysoké teploty, které víceméně smalými přestávkami trvaly až do jara. Ornitologové proto se zájmem sledovali, jestli se tyto změny projeví na chování ptáků. Až na několik výjimek se však žádné podstatné změny nekonal. Stěhovaví ptáci se vraceli jako jindy v normálním časovém rozptylu. Takto probíhal jarní tah i na Lounsku a některé druhy, jako například konipas bílý přilétaly dokonce se zpožděním. Neobjevily se však severské druhy jako brkoslavi, kvíčaly, jikavci a ani havrani, u kterých jsem malé protahující hejno zaznamenal pouze v říjnu. Na jeřábích, bezu, pámelníku a dalších keřích tak zůstalo mnoho nevyužitých plodů.

Přesto ale na tu změnu někteří jednotliví ptáci zareagovali. Zimovalo mnoho volavek bílých,

které se již i na Lounsku objevují prakticky po celý rok. V jižních Čechách pak ojediněle zimovali čápi bílí, čejky chocholaté, některé bahňáci, skřivani polní i rehci domácí a pěníce černohlavé.

Kdo se skutečně „zbláznil“ byli kosi černí, kteří v lednu vyhnízдили na balkoně paneláku v Ostravě a ve dvou případech i v Praze. Zajímavé bylo i pozorování mladých kachen divokých na Labi v listopadu 2006.

V okolí Loun jsem podobné rarity nezaznamenal a tak stojí za pozornost pouze obhajování teritoria u labutí velkých již 10. 2. 2007 a stavba hnízda u straky 19. 2. 2007 u trati na Veltěže. Pokud někdo z čtenářů zaznamenal jakékoliv neobvyklé chování opeřenců, uvítám ho pro celkové vyhodnocení pro Českou společnost ornitologickou.

Herbert Tichý

rok na zahradě

■ Připravuje Specializovaná prodejna Zahradkář v České ulici 167 Louny

■ Choroby a škůdci růží

Pěstitelské úsilí zaměřené na královnu květin občas nemá úspěch. Je náročná, zhýčkaná a rozmazlená. Krása bývá pokažena houbovými chorobami či škůdci. Pěstitelé nyní často přinášejí pomoučené listy, výhony a poupata. Jedná se o padlí. V pozdějším stádiu padlí šedne a vznikají drobné, kulovité, černé plodničky. Napadené části zpomalují růst, žloutnou a krouť se, listy postupně odumírají.

● **Padlí**

Původcem padlí je houba přezimující buď v pupenech a nebo na opadlých napadených listech. Mezi odrůdami můžeme pozorovat velké rozdíly v náchylnosti k chorobě. Nejodolnější bývají odrůdy s hladkými a lesklými listy, jejichž pěstování je základem nechemické ochrany. Šíření padlí svědčí vysoká vzdušná vlhkost (ne však déšť), nedostatek světla, příliš zahuštěný porost a přehnožování dusíkem a draslíkem. Pěstební postupy je třeba upravit

u padlí. Chemické ošetření se provádí při prvních příznacích (u náchylnějších odrůd preventivně ještě dříve za klimatických podmínek vhodných pro šíření choroby) a to přípravky Baycor, Dithane, Syllit.

● **Rzivost**

Černou skvrnitost ráda doprovází další z houbových chorob – rzivost růže. Při napadení můžeme brzy z jara pozorovat na listech ale i na větvích nebo kališních listcích oranžová ložiska výtrusů, která se šíří do

Černá skvrnitost na listech růže.

FOTO GRACEY PÁNEK

tak, abychom nepříznivé podmínky omezili. U náchylnějších odrůd je nutné použít chemické postřiky (Baycor, Karathane, Rubigan). Přípravky musíme použít preventivně, jen u méně náchylných odrůd lze vyčkat až do projevu prvních příznaků.

● **Černá skvrnitost**

S příchodem léta se objevuje také černá skvrnitost listů růže. Snad každý se setkal s hnědočernými až černo-fialovými skvrnami na horní straně listů růží, které mají různý tvar i velikost (též závislé i na napadené odrůdě). Skvrny se zvětšují, listy žloutnou, opadávají. Při silném napadení bývají infikovány i květy a letorosty. Nebezpečí choroby tkví v tom, že rostliny jsou předčasně zbaveny listů, jako svého hlavního zdroje výživy. Postupně se oslabují, méně kvetou a jsou náchylnější k vymrzání. Odolnější jsou odrůdy s tuhými a lesklými listy. Pnoucí růže jsou napadány velmi vzácně.

Houba přezimuje na opadlých listech, odkud z jara napadá nově rašící listy a pak se za teplého a deštivého počasí šíří na další rostliny. Základní zásady ochrany se prakticky shodují s opatřeními popsanými

okolí. V létě se na horní straně listů objevují žluté skvrny, kterým na spodní straně listů odpovídají žluté letní výtrusnice. Na podzim pak na listech můžeme pozorovat černé kupky zimních výtrusů. Při silné infekci může dojít až k deformacím a předčasnému opadu listů. Pnoucí růže napadány nebývají. Původce choroby přezimuje na letorostech a také na opadaném listu, odkud se na jaře šíří na mladé listy. Jako nejvhodnější se jeví (preventivně, před výskyt příznaků choroby) přípravek Baycor, který zároveň působí i proti skvrnitosti a padlí.

● **Škůdci růží**

Na začátku vegetace se pravidelně setkáváme s pilatkou drobnou, napadající první vyrašené listy. Ty jsou typicky svinuty podél hlavního nervu a to spodní stranou dovnitř. Vznikají trubičky, ve kterých najdeme bílé a později zelené centimetrové larvy škůdce, v každém listu jedna larva. Postřiky proti pilatce je nutné provést brzy na jaře, hned při rašení prvních listů. Použít lze prostředky Decis, Zolone a další.

S přáním mnoha pěstitelských úspěchů

Otakar Parma ml.

Šišťice blahočetu... V Lounech pod balkony panelového domu na Týršově náměstí – zřejmě pod bytem pana Marka, již letos zesnulého, jsem našel kuriózní šišťici. Lesník a dendrolog J. Kolařík mi potvrdil moji domněnku, že se jedná o šišťici araukárie z lesnického ústavu v Praze. Araukárie jsou dávné jehličnaté stromy rostoucí na jižní polokouli v Čile nebo na Nové Quinei. Jediná araukárie, nyní pěstovaná v našich podmínkách, má podobu pokojového smrčku, který však nikdy nevytváří plody. Ve své domovině vytvářejí araukárie i tisícileté stromy, jako v národním parku Nahuelbuta v Čile při hranicích s Peru a Argentinou. O to zajímavější byl nálezk šišťice v Lounech.

V prehistorické době (asi před 60 miliony lety)

rostly mohutné araukárie i na Lounsku.

Zbyla tu po nich zka-

menělá dřeva – araukar-

ity. Spatřit je můžete

od května v muzeu zka-

menělých stromů na hradbách

u Žatecké brány.

(Josef Houda)

FOTO KVĚTA TOŠNEROVÁ

Známe křišťálovou studánku... Skupinka lounských dam se pravidelně vydává na vlastivědné výlety po okolí. Nedávno navštívily kapličku a studánku Královku nad Líským u Pozdně. Místo je krásně udržované. Ke Královce se váže půvabná vlastenecká pověst o poslední Přemyslovně: „Když královna Eliška utíkala z Prahy do Bavor před hněvem svého manžela krále Jana Lucemburského, vzala s sebou sedmero klíčů od české koruny. V patách za ní byli stíhači královi. Královna se svou družinou ukryla se v lesích a zastavila se u studánky. V tom objevil se nad studánkou bělovlasý stařec, který ji požádal, aby mu svěřila do opatrování klíče od české koruny, poněvadž se nesluší, aby klíče od české koruny byly odnášeny do ciziny. A až se vrátí z Bavor, aby došla do Třebíže k poustevníkovi. I svěřila královna klíče stařečkovi. Ten bleskem omráčil královninu pronásledovatele a tím je zadržel do druhého dne, zatímco královna uprchla. Když po letech se vrátila do Čech, našla poustevníka u skály nad Třebíží, který ji sedmero klíčů odevzdal.“ (*mpes*)

FOTO ARCHIV M. PŘESKOVÉ